

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Робоча програма
навчальної дисципліни
«ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ»
для студентів спец. 6.050100 «Облік і аудит»
усіх форм навчання

Укладачі:

Лабунська С. В.
Горайнова Ю. С.
Прокопішина О.В.

Відповідальний за випуск

Маляревський Ю.Д.

Харків; Вид. ХНЕУ, 2007

**Затверджено на засіданні кафедри обліку підприємницької діяльності.
Протокол № 7 від 27.03.2007 р.**

Робоча програма навчальної дисципліни «Облік операцій в іноземній валюті» для студентів спец. 6.050100 «Облік і аудит» усіх форм навчання / Укл. С. В. Лабунська, Ю. В. Горяйнова, О. В. Прокопішина.– Харків: Вид. ХНЕУ, 2007. - 36 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями, плани лекцій та практичних занять, матеріали для закріплення знань (індивідуально-дослідне завдання, самостійна робота, контрольні запитання), порядок оцінювання набутих знань.

Рекомендовано для студентів економічних спеціальностей.

© Харківський національний
економічний університет

© Лабунська С. В.
Горяйнова Ю. С.
Прокопішина О. В.
2007

Вступ

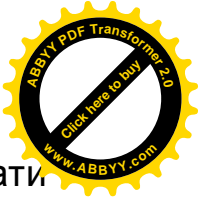
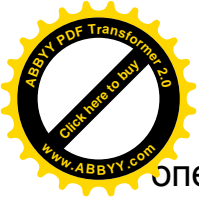
Операції в іноземній валюті проводяться багатьма підприємствами та організаціями, що зареєстровані та здійснюють свою діяльність в Україні, а також їх представництвами, філіями, дочірніми й асоційованими підприємствами за межами України. Відображення операцій в іноземній валюті – одне з складних питань бухгалтерського обліку.

У даний час підприємства та організації ведуть бухгалтерський облік і складають фінансову звітність у відповідності зі ст. 5 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність України» у грошовій одиниці України, що визнається валютою звітності. Іноземною валютою вважається, згідно П(С)БО №21 «Вплив змін валютних курсів» будь-яка інша валюта. Операціями в іноземній валюті вважаються господарські операції, вартість яких виражена в іноземній валюті, чи господарські операції, що вимагають розрахунків в інвалюті. Для цілей відображення в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності суму, виражену в інвалюті, за такими операціями необхідно перевести в гривневий еквівалент, використовуючи валютний курс. Порядок перерахування та оцінка активів, зобов'язань та капіталу в національній валюті представляє для бухгалтерів найбільші труднощі, оскільки принципово відрізняється при оцінці монетарних і немонетарних статей балансу. Слід зазначити також особливості в складанні фінансової звітності, викликані специфікою оцінки доходів і витрат, одержуваних і здійснюваних в іноземній валюті, внаслідок зміни курсу.

Для цілей оподаткування операції в іноземній валюті визнані, відповідно до Закону «Про оподаткування прибутку підприємств», операціями особливого виду. Відображення таких операцій в обліку вимагає спеціальних знань.

Метою вивчення дисципліни є отримання знань та практичних навичок щодо специфіки відображення операцій в іноземній валюті у бухгалтерському обліку та фінансової звітності.

Завданням дисципліни поставлено отримання методологічних основ та знайомство з нормативною базою стосовно обліку валютних

операцій підприємства, набуття вміння обліковувати та перераховувати операції в іноземній валюті в національну валюту згідно з вимогами П(С)БО № 21 «Вплив змін валютних курсів», ознайомлення з вимогами до відкриття валютних рахунків у банках України, усвідомлення та набуття практичних навичок проведення розрахунків у іноземній валюті з нерезидентами та операцій з купівлі-продажу валюти на МВРУ.

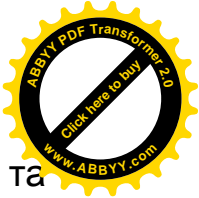
Предметом дисципліни є особливості відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності операцій підприємства в іноземній валюті. Введення в програму підготовки бакалаврів курсу «Облік операцій в іноземній валюті» дозволить фахівцю, що прийшов на виробництво, вирішувати специфічні задачі обліку операцій в іноземній валюті та припускає одержання фундаментальних знань і практичних навичок зі складання фінансової та податкової звітності.

Структура робочої програми навчальної дисципліни «Облік операцій в іноземній валюті» наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Структура програми навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна: підготовка бакалавра	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідних до ECTS – 3, в тому числі: змістовних модулів – 2, самостійна робота індивідуальне навчально-дослідне завдання	Шифр та назва напрямку: 0501 – «Економіка і підприємництво»	За вибором. Рік підготовки: 4 Семестр: 8
Кількість годин: усього – 108 год.; за змістовними модулями: модуль 1 – 54 год.; модуль 2 – 54 год.	Шифр та назва спеціальності: 6.050106 – «Облік і аудит»	Кількість годин: лекції – 18 год. практичні заняття – 18 год. індивідуальна робота – 36 год. самостійна робота – 36 год.
Кількість тижнів викладання дисципліни: 18. Кількість годин на тиждень: 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Вид контролю: залік

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання та навички під час проведення аудиторної (лекції та практичні заняття) та позааудиторної роботи (самостійної та індивідуальної). Усі види навчальної роботи розроблено відповідно до положень Болонської декларації.

1. Кваліфікаційні вимоги до студентів з дисципліни «Облік операцій в іноземній валюті»

Теоретико-практичною навчальною базою для вивчення курсу «Облік операцій в іноземній валюті» є такі курси: макроекономіка, економіка підприємства, бухгалтерський облік, міжнародні економічні відносини, маркетинг.

Курс «Облік операцій в іноземній валюті» викладається у взаємозв'язку з курсами: фінансовий облік, управлінський облік, аналіз господарської діяльності підприємств, оподаткування, аудит.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен мати:

1. Загальнофункціональні знання і навички.

Студент повинен **знати**, що бухгалтерський облік на українських підприємствах здійснюється відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» і базується на Національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку (П(С)БО). Порядок відображення в обліку і звітності підприємств операцій з майном і зобов'язаннями, вартість яких виражена в іноземній валюті з 01.01.2001 року регламентується П(С)БО № 21 «Вплив змін валютних курсів».

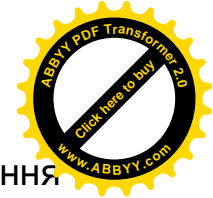
Студент повинен **вміти**:

організувати і здійснювати бухгалтерський облік, внутрішній аудит і фінансовий контроль усіх об'єктів, що визначають господарську діяльність підприємства, в тому числі і зовнішньоекономічну;

забезпечувати своєчасний збір і систематизацію достовірної інформації про операції в іноземній валюті;

складати бухгалтерську звітність з операцій в іноземній валюті;

користуватися спеціальними нормативно-правовими документами, що регламентують зовнішньоекономічну діяльність підприємства.

Студент повинен **враховувати**, що нормативною базою ведення обліку є:

Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»;

Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку;
типові форми первинної бухгалтерської документації, форми облікових реєстрів та форми звітності.

2. Фундаментальні знання і навички.

Студент повинен **знати**, що:

операції підприємства в іноземній валюті регулюються як національним законодавством України, так і міжнародними конвенціями, договорами, угодами. Ця обставина приводить до виникнення додаткових вимог до ведення обліку таких операцій;

методологічною основою синтетичного обліку господарських операцій, незалежно від форм власності і виду діяльності підприємства, є Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку;

бухгалтерський облік операцій в іноземній валюті здійснюється на основі П(С)БО № 21 «Вплив змін валютних курсів» у валюті звітності, поза залежністю від виду валюти контракту. Перерахування іноземної валюти та вартості матеріальних цінностей в іноземній валюті, у національну валюту здійснюється за курсом Національного банку України, порядок такого перерахування регламентується П(С)БО № 21;

аналітичний облік організовується в залежності від потреб підприємства. При цьому головною вимогою є ідентичність даних аналітичного обліку та узагальнених даних синтетичного обліку, що перевіряється оборотними відомостями;

форму (систему) бухгалтерського обліку підприємство вибирає самостійно.

3. Предметно-практичні знання і навички.

Студент повинен **вміти**:

Відкривати рахунки в іноземній валюті в уповноважених банках України.

Визначати балансову вартість валюти на рахунках підприємства.

Опрацьовувати первинні документи, пов'язані з рухом коштів на валютних рахунках.

Організовувати та здійснювати облік купівлі іноземної валюти через уповноважені банки за національну та іноземну валюти.

Організовувати та здійснювати облік реалізації іноземної валюти на МВРУ.

Розраховувати середньозважені валютні курси для цілей бухгалтерського, податкового та управлінського обліку.

Складати та опрацьовувати первинні документи, пов'язані з рухом готівкової іноземної валюти.

Здійснювати облік надходжень і видачі іноземної валюти під звіт.

Вести контроль за касовою дисципліною.

Складати та опрацьовувати первинні документи, пов'язані з рухом товарів на експорт.

Вести облік товарів за матеріально відповідальними особами та за напрямками руху.

Вести аналітичний облік за принципом партій.

Визначати форми розрахунків.

Здійснювати облік та контроль за своєчасним надходженням експортної виручки.

Розраховувати та відображати в обліку нарахування та сплату обов'язкових платежів та зборів при митному оформленні вивозу товарів.

Визначати валові доходи та витрати за експортними операціями підприємства.

Відображати в бухгалтерському обліку рух імпорتنих товарів.

Здійснювати облік та контроль за розрахунками суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Розраховувати та відображати в обліку обов'язкові державні платежі і збори з урахуванням специфіки нормативно-правової бази здійснення зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Визначати балансову вартість імпорتنих товарів.

Формувати та відображати валові доходи і витрати при здійсненні операцій в іноземній валюті.

Оцінювати дебіторську і кредиторську заборгованість підприємства за імпортними контрактами.

Визначати фінансові результати від проведення операцій в іноземній валюті.

Складати фінансову та податкову звітність стосовно зовнішньоекономічних операцій підприємства.
Декларувати валютні цінності підприємства.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни «Облік операцій в іноземній валюті» студент має ознайомитися з робочою програмою навчальної дисципліни, формами та методами навчання, видами та методами контролю знань.

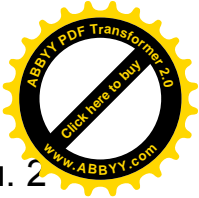
Тематичний план дисципліни «Облік операцій в іноземній валюті» складається з двох змістовних модулів, кожен з яких об'єднує самостійний блок дисципліни.

Навчальний процес здійснюється у таких формах: лекційні та практичні заняття, індивідуальна науково-дослідна робота, самостійна робота студента. При успішному опануванні дисципліни студенту зараховується 2 кредити, відповідних до ECTS. Структура залікового кредиту дисципліни наведена у табл. 2.

Таблиця 2

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Модуль 1. Основи проведення та організації бухгалтерського обліку операцій підприємства в іноземній валюті.				
Тема 1. Особливості проведення українськими підприємствами операцій в іноземній валюті.	1	1	3	3
Тема 2. Методологічна та нормативна база відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності операцій в іноземній валюті.	1	1	3	3
Тема 3. Організація облікової роботи на підприємстві, що здійснює розрахунки в іноземній валюті.	2	2	4	4

1	2	3	4	5
Тема 4. Особливості обліку основних зовнішньоторговельних операцій українських резидентів з іноземними партнерами.	4	4	9	9
Разом годин за модулем	8	8	19	19
Модуль 2. Особливості обліку та формування звітності за операціями підприємств-суб'єктів ЗЕД				
Тема 5. Відображення в бухгалтерському обліку купівлі та продажу валюти на МВРУ.	2	2	5	3
Тема 6. Особливості проведення та організація обліку операцій підприємства з готівкою в іноземній валюті.	2	2	2	2
Тема 7. Особливості обліку кредитів та депозитів в іноземній валюті.	2	2	2	2
Тема 8. Особливості податкового обліку операцій в іноземній валюті.	2	2	2	4
Тема 9. Особливості складання фінансової та податкової звітності підприємствами суб'єктами ЗЕД.	2	2	6	6
Разом годин за модулем	10	10	17	17
Всього годин	18	18	36	36

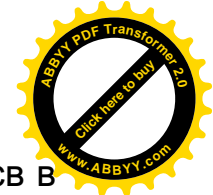
3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Модуль 1. ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ

Тема 1. Особливості проведення українськими підприємствами операцій в іноземній валюті

1.1 Сутність та особливості здійснення операцій в іноземній валюті

Поняття «операція в іноземній валюті», «зовнішньоекономічна діяльність». Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Органи

державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств в Україні.

1.2 Види зовнішньоекономічних операцій та особливості їх здійснення

Комерційні, фінансові, інвестиційні та інші операції в сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Види виходу вітчизняних виробників на зовнішні ринки збуту. Переваги та недоліки залучення посередників за зовнішньоекономічними операціями для українських підприємств.

1.3 Документальне оформлення зовнішньоторгових угод

Поняття зовнішньоторговельного контракту та порядок його укладення. Базисні умови постачання Incoterms-2000 як обов'язкова умова зовнішньоторгівельного контракту. Належне виконання договору. Основні групи документів, що супроводжують виконання зовнішньоторговельного контракту, та особливості їх оформлення.

Тема 2. Методологічна та нормативна база відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності операцій в іноземній валюті

2.1 Особливості ведення обліку операцій в іноземній валюті, регламентовані П(С)БО № 21

Нормативно-правові акти, що регулюють проведення та відображення в обліку українських підприємств операцій з іноземною валютою. Основні поняття і терміни бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті: валюта звітності, валютний курс, монетарні статті балансу, немонетарні статті балансу, курсова різниця.

2.2 Порядок визнання курсових різниць

Принципи обліку і відображення в звітності активів, капіталу і зобов'язань підприємства, вартість яких виражена в іноземній валюті, на підставі П(С)БО № 21 «Вплив змін валютних курсів», № 9 «Запаси», № 15 «Доход», № 16 «Витрати». Особливості оцінки заборгованості при проведенні авансових платежів між партнерами в зовнішньоекономічній діяльності. Види курсових різниць та порядок їх нарахування в бухгалтерському обліку. Вплив курсових різниць на результати фінансово-господарської діяльності підприємств.

Тема 3. Організація облікової роботи на підприємстві, що здійснює розрахунки в іноземній валюті

3.1 Порядок ведення рахунків в іноземній валюті

Особливості та задачі обліку валютних операцій. Обґрунтування мети аналітичних рахунків для обліку валютних цінностей. Основні дати і порядок перерахування валютних операцій у гривневий еквівалент. Поняття крос-курсу.

3.2 Особливості відкриття рахунків в іноземній валюті в уповноважених банках України

Порядок і техніка відкриття рахунків в уповноважених банківських установах в іноземній валюті. Класифікація рахунків і їхня роль. Особливості торгових та неторгових операцій. Особливості оцінки валютних грошових коштів на підприємстві. Середньозважений валютний курс.

3.3 Класифікатор іноземних валют

Структура та мета застосування класифікатора іноземних валют. Особливості роботи з валютою першої групи Класифікатора.

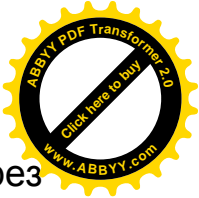
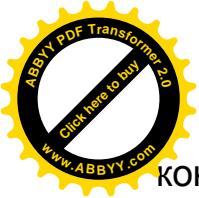
Тема 4. Особливості обліку основних зовнішньоторговельних операцій українських резидентів з іноземними партнерами

4.1 Загальна схема обліку експорту товарів

Організація обліку товарних партій у виробників та не виробників. Первинні документи при експорті. Базові умови поставки товару. Формування в обліку і відображення в звітності доходів і витрат, що пов'язані з експортом товарів на підставі П(С)БО № 15 «Доход» і П(С)БО № 16 «Витрати». Особливості складу доходів і витрат при експорті. Порядок перерахування заборгованостей, що виникли в результаті виконання експортних контрактів на підставі П(С)БУ № 21 «Вплив зміни валютних курсів». Облік розрахунків з іноземними покупцями. Форми розрахунків та специфіка їх відображення в бухгалтерському обліку.

4.2 Загальна схема обліку операцій з імпорту товарів

Порядок формування облікової вартості імпортованих товарів, на підставі П(С)БУ № 9 «Запаси». Оцінка, облік і відображення в звітності заборгованостей, що виникли в результаті виконання імпортованих

контрактів. Особливості виконання імпорتنих операцій через посередників на зовнішньому ринку. Форми розрахунків платежів, які застосовуються при виконанні імпорتنих контрактів. Особливості нарахування митного збору, мита та податку на додану вартість при митному оформленні ввозу товарів на митну територію України в режимі «імпорт».

Модуль 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОСТІ ЗА ОПЕРАЦІЯМИ ПІДПРИЄМСТВ-СУБ'ЄКТІВ ЗЕД

Тема 5. Відображення в бухгалтерському обліку купівлі та продажу валюти на МВРУ

5.1 Порядок обліку операцій з придбання іноземної валюти

Основні правила торгівлі іноземною валютою. Особливості, організація і відображення в обліку купівлі безготівкової валюти через уповноважений банк. Порядок заповнення заяви на придбання валюти. Облікова вартість інвалюти. Методи визначення облікової вартості валюти при її списанні. Переоцінка валютних грошових коштів. Особливості відображення в бухгалтерському обліку придбання іноземної валюти за іншу іноземну валюту.

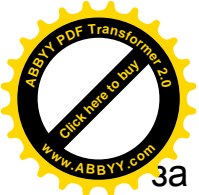
5.1 Порядок обліку реалізації валюти на МВРУ

Організація та документальне оформлення реалізації іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку. Порядок визнання доходів та витрат, що виникають при операціях реалізації іноземної валюти. Різниця між обліковою вартістю іноземної валюти та сумою отриманого гривневого еквіваленту реалізованої валюти як результат операції з продажу валюти на МВРУ.

Тема 6. Особливості проведення та організація обліку операцій підприємства з готівкою в іноземній валюті

6.1 Основи обліку касових операцій в інвалюти

Основні вимоги та обмеження щодо організації роботи з наявною іноземною валютою. Цілі використання іноземної валюти. Обмеження щодо кількості валюти, яку можна перевозити через митний кордон України. Особливості та порядок декларування вивозу іноземної валюти

за кордон підзвітними особами українських підприємств. Нормативні документи, що регулюють порядок обліку касових операцій.

6.2 Засади відображення в обліку розрахунків в іноземній валюті з підзвітними особами

Порядок видачі та відображення в обліку наявної валюти під звіт. Порядок оформлення вибуття наявної валюти. Розрахунки за відрядженнями за кордон. Оформлення невикористаного залишку іноземної валюти. Відмінності у розрахунках витрат на відрядження в установах, які фінансуються за рахунок бюджетних коштів та інших підприємств.

Тема 7. Особливості обліку кредитів та депозитів в іноземній валюті

7.1 Порядок обліку кредитів отриманих від резидентів та нерезидентів в іноземній валюті

Документальне оформлення кредитних операцій. Відображення довгострокових та короткострокових кредитів в іноземній валюті в обліку та фінансовій звітності. Порядок нарахування та сплати відсотків за кредитами в іноземній валюті. Особливості визнання курсових різниць за основною сумою боргу та за нарахованими відсотками.

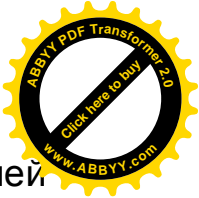
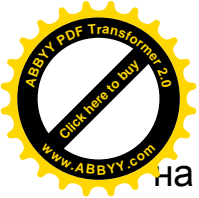
7.2 Порядок обліку депозитів в іноземній валюті

Види депозитів. Нормативно-правові акти, що регулюють здійснення та облік операцій з депозитами в іноземній валюті. Особливості обліку валюти, що знаходиться на депозиті. Порядок розрахунку курсових різниць за депозитами. Особливості отримання та оподаткування доходів, отриманих за депозитами в іноземній валюті.

Тема 8. Особливості податкового обліку операцій в іноземній валюті

8.1 Порядок визнання та розрахунку валових витрат та валових доходів за операціями в іноземній валюті

Поняття контрактної та митної вартості товару. Формування бази оподаткування в ході виконання експортних та імпорتنих операцій. Порядок відображення в податковому обліку курсових різниць. Оподаткування операцій, пов'язаних з купівлею та реалізацією валюти

на МВРУ. Визначення балансової вартості валюти для цілей оподаткування прибутку підприємств.

8.2 Особливості розрахунків по ПДВ при здійсненні експортно-імпортних операцій

Особливості розрахунку і сплати ПДВ при експортних та імпортних операціях. Поняття «нульової» ставки ПДВ при експорті. Способи сплати ПДВ при імпорті. Поняття, порядок видачі і відображення в податковому обліку векселів на суму ПДВ при імпорті.

Тема 9. Особливості складання фінансової та податкової звітності підприємствами суб'єктами ЗЕД

9.1 Особливості формування фінансової звітності підприємствами-суб'єктами ЗЕД

Порядок представлення в Балансі активів, зобов'язань і капіталу підприємства, вартість яких виражена в іноземній валюті. Відображення в Звіті про фінансові результати доходів і витрат підприємства в іноземній валюті. Порядок відображення валютних цінностей підприємства при заповненні форми 3 і форми 4.

9.2 Особливості формування та представлення податкової звітності підприємствами-суб'єктами ЗЕД

Порядок відображення курсових різниць у Декларації про прибуток підприємства. Документальне оформлення в податковому обліку експорту товарів. Порядок заповнення Декларації з ПДВ при експорті.

4. Плани лекцій

Модуль 1. ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ

Тема 1. Особливості проведення українськими підприємствами операцій в іноземній валюті

1.1 Сутність та особливості здійснення операцій в іноземній валюті

1.2 Види зовнішньоекономічних операцій та особливості їх здійснення.

1.3 Документальне оформлення зовнішньоторгових угод.

Література: основна:[5]; додаткова [12; 26].

Тема 2. Методологічна та нормативна база відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності операцій в іноземній валюті

2.1 Особливості ведення обліку операцій в іноземній валюті, регламентовані П(С)БО № 21.

2.2 Порядок визнання курсових різниць.

Література: основна:[1 – 5]; додаткова [12; 26].

Тема 3. Організація облікової роботи на підприємстві, що здійснює розрахунки в іноземній валюті

3.1 Порядок ведення рахунків в іноземній валюті.

3.2 Особливості відкриття рахунків в іноземній валюті в уповноважених банках України.

3.3 Класифікатор іноземних валют.

Література: основна:[5]; додаткова [12; 16].

Тема 4. Особливості обліку основних зовнішньоторговельних операцій українських резидентів з іноземними партнерами

4.1 Загальна схема обліку експорту товарів.

4.2 Загальна схема обліку операцій з імпорту товарів.

Література: основна:[5]; додаткова [12; 14; 26].

Модуль 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОСТІ ЗА ОПЕРАЦІЯМИ ПІДПРИЄМСТВ-СУБ'ЄКТІВ ЗЕД

Тема 5. Відображення в бухгалтерському обліку купівлі та продажу валюти на МВРУ

5.1 Порядок обліку операцій з придбання іноземної валюти.

5.1 Порядок обліку реалізації валюти на МВРУ.

Література: основна:[5]; додаткова [6; 7; 11; 12; 22; 26].

Тема 6. Особливості проведення та організація обліку операцій підприємства з готівкою в іноземній валюті

6.1 Основи обліку касових операцій в іноземній валюті.

6.2 Засади відображення в обліку розрахунків в іноземній валюті з підзвітними особами.

Література: основна:[5]; додаткова [9; 17; 24].

Тема 7. Особливості обліку кредитів та депозитів в іноземній валюті

7.1 Порядок обліку кредитів отриманих від резидентів та нерезидентів в іноземній валюті.

7.2 Порядок обліку депозитів в іноземній валюті.

Література: основна:[5]; додаткова [12].

Тема 8. Особливості податкового обліку операцій в іноземній валюті

8.1 Порядок визнання та розрахунку валових витрат та валових доходів за операціями в іноземній валюті.

8.2 Особливості розрахунків по ПДВ при здійсненні експортно-імпортних операцій.

Література: основна:[5]; додаткова [10; 23; 26].

Тема 9. Особливості складання фінансової та податкової звітності підприємствами суб'єктами ЗЕД

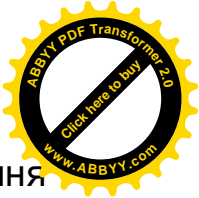
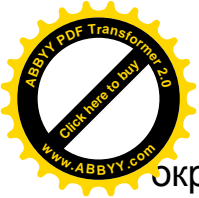
9.1 Особливості формування фінансової звітності підприємствами-суб'єктами ЗЕД.

9.2 Особливості формування та представлення податкової звітності підприємствами-суб'єктами ЗЕД.

Література: основна:[5]; додаткова [26].

5. Плани практичних занять

Практичне заняття є однією із організаційних форм навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд студентами

окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання практичних завдань.

Основною метою практичного заняття є розширення, поглиблення і деталізація теоретичних знань, отриманих студентами на лекціях та в процесі самостійної роботи і спрямування їх на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, прищеплення вмінь і навичок, розвиток наукового мислення та усного мовлення студентів.

Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань з їх обговоренням, вирішення контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Оцінки, отримані студентом за окремі практичні заняття враховуються при виставленні поточної модульної оцінки з даної навчальної дисципліни.

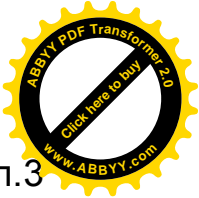
Семінарське заняття проводиться як організаційна форма навчального заняття, на якому викладач організовує обговорення зі студентами питань за визначеними темами у формі бесіди.

План проведення практичних занять наведено у табл. 3

Таблиця 3

План проведення практичних занять

Модуль	Теми практичних завдань	Години	Література
1	2	3	4
Модуль 1. Основи проведення та організації бухгалтерського обліку операцій підприємства в іноземній валюті	1. Розв'язування задач на вибір оптимальної умови постачання. Обґрунтування управлінського рішення щодо окремої базисної умови постачання Incoterms-2000	1	[4; 5]

Закінчення табл.3

1	2	3	4
.	2. Розв'язування задач щодо визначення курсових різниць та їх відображення бухгалтерському в обліку; віднесення статей балансу до монетарних та немонетарних. Опанування порядку відображення курсових різниць у фінансовій звітності	1	[4; 5]
	3. Розв'язування задач щодо визначення балансової вартості надходжень в інвалюті	2	[4; 5]
	4. Розв'язування задач щодо відображення в бухгалтерському обліку експортера реалізації продукції (товара) іноземному покупцеві з попередньою оплатою та на умовах його кредитування. Відображення в обліку комплексу операцій, пов'язаних з ввозом товарів на митну територію України	4	[4; 5]
Модуль 2. Особливості обліку та формування звітності за операціями підприємств-суб'єктів ЗЕД	5. Розв'язання задач щодо відображення в обліку суб'єкта ЗЕД операцій з придбання іноземної валюти за гривні, за іншу іноземну валюту, операцій з реалізації валюти	2	[4; 5]
	6. Визначення розміру добових витрат при відрядженнях за кордон та відображення в обліку розрахунків з підзвітними особами.	2	[4; 5]
	7. Відображення в обліку кредитів та депозитів в іноземній валюті	2	[4; 5]
	8. Визначення валових доходів та валових витрат при здійсненні експортних та імпорتنих операцій	2	[4; 5]
	9. Відображення зовнішньоекономічних операцій у фінансовій та податковій звітності.	2	[4; 5]

6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальна робота студента є формою організації навчального процесу, яка передбачає створення умов для найповнішої реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їх здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність.

За курсом «Облік операцій в іноземній валюті» у рамках індивідуальної роботи студентів передбачені консультації та виконання індивідуального навчально-дослідного завдання.

ІНДЗ з дисципліни «Облік операцій в іноземній валюті» виконується відповідно до видання «Методичні рекомендації до виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з навчальної дисципліни «Облік операцій в іноземній валюті» для студентів спец. 6.050100 усіх форм навчання».

ІНДЗ повинне носити творчий характер та бути спрямоване на вирішення певної проблеми або удосконалення діючого стану питання, що розглядається. При його написанні має бути опрацьовано не менше десяти літературних джерел і основні законодавчі та нормативно-правові акти, які стосуються обраної проблеми, з обов'язковим посиланням на них у тексті роботи.

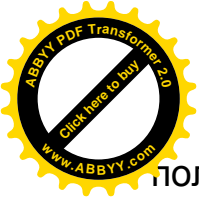
ІНДЗ складається з титульної сторінки, змісту, вступу, основного тексту, висновку, переліку використаної літератури, додатків.

У вступі обґрунтовується актуальність обраної студентом теми ІНДЗ, предмет та об'єкт дослідження, мета написання роботи.

Основна частина роботи складається з декількох підрозділів та містить характеристику сучасного стану проблеми, погляди різних авторів на цю проблему, вивчення нормативної бази, аналіз діючого стану досліджуваного питання і можливостей вирішення даної проблеми.

У висновках містяться напрямки досягнення поставленої мети шляхом вирішення досліджуваної проблеми та обґрунтовані рекомендації студента щодо удосконалення окремих питань.

В переліку використаної літератури спершу зазначаються використані при написанні завдання законодавчі та нормативно-правові акти, а потім за абеткою загальна і спеціальна література, інструкції та

положення.

У додатках приводиться використана при написанні ІНДЗ первинна документація.

Оформлення ІНДЗ здійснюється у відповідності з «Методичними рекомендаціями до написання науково-дослідних, курсових та дипломних робіт для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання».

ІНДЗ надається студентами на перевірку викладачеві за тиждень до початку проведення підсумкового модульного контролю. Оцінка за виконання ІНДЗ враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

7. Самостійна робота студентів

При вивченні дисципліни «Облік операцій в іноземній валюті» окрім лекційних та практичних занять, значну увагу необхідно приділяти самостійній роботі.

Основними видами самостійної роботи студента з цього курсу є вивчення додаткової літератури, робота з нормативною базою, підготовка до практичних занять, підготовка до проміжного та підсумкового контролю, вирішення і письмове оформлення самостійних завдань.

В процесі самостійної роботи студенту необхідно: опрацювати теоретичний матеріал, прослуханий на лекціях; засвоїти принципи відображення даних операцій в обліку; вивчити законодавчі і нормативні матеріали з даної дисципліни.

Індивідуальна самостійна робота виконується під керівництвом викладача самостійно протягом періоду вивчення дисципліни. Основною її метою є закріплення, поглиблення і узагальнення знань, які одержав студент під час вивчення дисципліни та їх застосування при вирішенні окремих питань.

Вибір напряму самостійної роботи проводиться сумісно з викладачем з проблеми, що не входить до тематичного плану навчальної дисципліни, але дозволяє розкрити теоретичні і практичні навички за фахом.

Питання для самостійного опрацювання

Модуль 1. ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ

Тема 1. Особливості проведення українськими підприємствами операцій в іноземній валюті

1. Основні принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності.
2. Зовнішньоекономічна політика держави та її наслідки для розвитку зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств
3. Поточні торгові та неторгові операції у іноземній валюті.
4. Причини, порядок та наслідки визнання зовнішньоекономічного контракту недійсним.

Література: [1 – 5; 26].

Тема 2. Методологічна та нормативна база відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності операцій в іноземній валюті

1. Порядок переміщення валюти України, іноземної валюти, банківських металів, платіжних документів і інших банківських документів і платіжних карток через митну різницю України.
2. Штрафні санкції за порушення валютного законодавства.

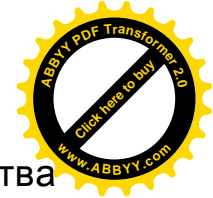
Література: [1 – 3; 5; 26].

Тема 3. Організація облікової роботи на підприємстві, що здійснює розрахунки в іноземній валюті

1. Предмет, об'єкт та задачі обліку ЗЕД.
2. Документальне забезпечення основних та допоміжних операцій при здійсненні ЗЕД.

Література: [5; 12; 16].

Тема 4. Особливості обліку основних зовнішньоторговельних операцій українських резидентів з іноземними партнерами

1. Облік експорту при непрямому виході українського підприємства на зовнішній ринок.

2. Особливості обліку імпорту робіт та послуг.

Література: [1 – 7; 11; 12; 22; 26].

Модуль 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОСТІ ЗА ОПЕРАЦІЯМИ ПІДПРИЄМСТВ-СУБ'ЄКТІВ ЗЕД

Тема 5. Відображення в бухгалтерському обліку купівлі та продажу валюти на МВРУ

1. Відображення в бухгалтерському та податковому обліку придбання іноземної валюти за іншу іноземну валюту.

2. Особливості проведення торгової сесії МВРУ.

Література: [1 – 7; 11; 12; 22; 26].

Тема 6. Особливості проведення та організація обліку операцій підприємства з готівкою в іноземній валюті

1. Особливості відображення в обліку розрахунків при використанні корпоративних банківських карток.

2. Особливості декларування вивозу готівки в іноземній валюті за межі України.

Література: [5; 9].

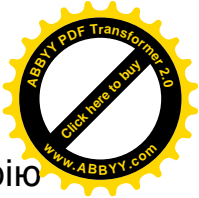
Тема 7. Особливості обліку кредитів та депозитів в іноземній валюті

1. Особливості визнання валових витрат при кредитних операціях з іноземною валютою.

2. Особливості бухгалтерського та податкового обліку іноземної валюти українських підприємств на депозитах в зарубіжних фінансово-кредитних установах.

Література: [5; 12].

Тема 8. Особливості податкового обліку операцій в іноземній валюті

1. Особливості ввозу підакцизних товарів на митну територію України.

2. Порядок розрахунку бюджетного відшкодування ПДВ при експорті.

Література: [5; 10; 23; 26].

Тема 9. Особливості складання фінансової та податкової звітності підприємствами суб'єктами ЗЕД

1. Особливості статистичної звітності підприємства-суб'єкта ЗЕД.

2. Особливості аналізу фінансової звітності підприємства-суб'єкта ЗЕД.

Література: [7;10].

8. Контрольні запитання для самодіагностики

Модуль 1. ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ

Тема 1. Особливості проведення українськими підприємствами операцій в іноземній валюті

1. Які операції відповідно до діючого законодавства визнаються валютними операціями?

2. Які розрізняють види валютних операцій?

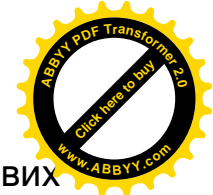
3. В чому різниця між торговими та неторговими операціями суб'єктів господарської діяльності України?

Література: [1; 2; 7].

Тема 2. Методологічна та нормативна база відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності операцій в іноземній валюті

1. Що розуміють під поняттями: валюта звітності, валютний курс, монетарні статті балансу, немонетарні статті балансу, курсова різниця?

2. Який порядок перерахунку заборгованостей, що виникають при виконанні експортних та імпортних операцій?

3. Які особливості оцінки заборгованості при проведенні авансових розрахунків між партнерами в зовнішньоекономічній діяльності?

Література: [1; 2; 7].

Тема 3. Організація облікової роботи на підприємстві, що здійснює розрахунки в іноземній валюті

1. Які існують види валют, у чому призначення Класифікатора валют, які зобов'язання виникають у підприємства при надходженні виручки у валюті першої групи Класифікатора валют?

2. Яким чином проводиться відкриття рахунку підприємства в іноземній валюті в банках України, які документи для цього необхідні?

3. За яких обставин виникають курсові різниці? Яким чином вони відображаються в бухгалтерському та податковому обліку?

Література: [1; 2; 7].

Тема 4. Особливості обліку основних зовнішньоторговельних операцій українських резидентів з іноземними партнерами

1. Що таке партія товару, які ознаки їй притаманні?

2. На яких принципах проводиться відображення в обліку резидентів руху товарів на експорт?

3. З чого складається балансова вартість імпортованих товарів?

4. Який порядок перетину товарами митного кордону України? Які документи необхідні для митного оформлення товарів?

Література: [1; 2; 7; 8; 12; 15; 17].

Модуль 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОСТІ ЗА ОПЕРАЦІЯМИ ПІДПРИЄМСТВ-СУБ'ЄКТІВ ЗЕД

Тема 5. Відображення в бухгалтерському обліку купівлі та продажу валюти на МВРУ

1. Яким чином в обліку резидента проводиться відображення операцій з купівлі та продажу валюти на МВРУ?

2. Які додаткові зобов'язання виникають у підприємства при купівлі іноземної валюти?

Література: [1; 2; 7; 13; 14; 16; 17].

Тема 6. Особливості проведення та організація обліку операцій підприємства з готівкою в іноземній валюті

1. Як відбувається облік витрат за відрядженнями за кордон?
2. Який порядок вивозу іноземної валюти за межі України?

Література: [1; 2; 7; 10].

Тема 7. Особливості обліку кредитів та депозитів в іноземній валюті

1. Яким чином відображуються в обліку операції підприємства з отримання кредитів в іноземній валюті?
2. Який порядок обліку депозитних операцій в іноземній валюті?

Література: [1; 2; 7; 10].

Тема 8. Особливості податкового обліку операцій в іноземній валюті

1. Яким чином визначається балансова вартість валюти для цілей оподаткування прибутку підприємств?
2. Які особливості має відображення в обліку імпортера розрахунків з ПДВ у разі видачі податкового векселю?
3. Що входить до складу валових витрат та валових доходів при здійсненні підприємствами операцій в іноземній валюті?
4. Який порядок розрахунку, сплати та відображення в обліку обов'язкових державних платежів та зборів, пов'язаних з експортом товарів?

Література: [7; 9; 12; 15; 18; 19; 21].

Тема 9. Особливості складання фінансової та податкової звітності підприємствами суб'єктами ЗЕД

1. Які особливості має порядок складання та подання фінансової, податкової та статистичної звітності суб'єкта ЗЕД?
2. Яким чином доцільно проводити аналіз фінансового стану підприємства, що проводить операції в іноземній валюті?

Література: [1; 2; 7; 10].

9. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних завдань, їх перевірки, перевірки і захисту поточних завдань, консультацій.

Проведення консультацій студентів здійснюється за питаннями, що виникають після прослуховування лекцій, підготовки до практичних занять, виконання самостійної роботи. Індивідуальні заняття проводяться зі студентами з метою підвищення рівня їх теоретичної та практичної підготовки. При проведенні консультації студенти отримують відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень або аспектів їх практичного застосування.

10. Методики активізації процесу навчання

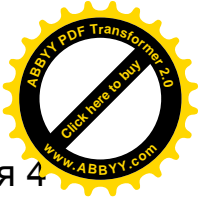
При викладенні дисципліни «Облік операцій в іноземній валюті» для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як проблемні лекції, семінари-дискусії, міні-лекції, робота в малих групах, ділові ігри.

Проблемні лекції, які спрямовані на розвиток логічного мислення студентів і характеризуються тим, що коло питань теми обмежується ключовими моментами, а увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. Під час лекцій студентам даються питання для самостійного розмірковування, що сприяє активізації та концентрації студентів.

Міні-лекції, які передбачають виклад навчального матеріалу за короткий проміжок часу і характеризуються значною ємністю та складністю логічних побудов і узагальнень.

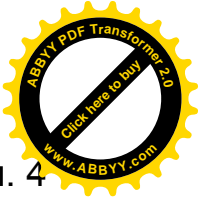
Семінари-дискусії, що передбачають обмін думками з приводу запропонованої теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами наведено у табл. 4.

**Розподіл методів активізації навчального процесу за темами 3
навчальної дисципліни «Облік операцій в іноземній валюті»**

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Тема 1. Особливості проведення українськими підприємствами операцій в іноземній валюті.	<i>Міні-лекція</i> «Особливості відображення в звітності операцій в іноземній валюті на підприємствах-суб'єктах ЗЕД». <i>Семинар-дискусія</i> «Порядок та необхідність відкриття аналітичних рахунків для обліку валютних операцій підприємства».
Тема 2. Методологічна та нормативна база відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності операцій в іноземній валюті.	<i>Проблемна лекція</i> «Особливості та відмінності відображення операцій в іноземній валюті при проведенні розрахунків в сфері ЗЕД за передоплатою та за оплатою на умовах відстрочки платежу».
Тема 3. Організація облікової роботи на підприємстві, що здійснює розрахунки в іноземній валюті.	<i>Міні-лекція</i> «Особливості побудови облікової політики на підприємствах – суб'єктах ЗЕД». <i>Семинар-дискусія</i> «Порядок визначення вартості іноземної валюти та розрахунку середньозваженого валютного курсу».
Тема 4. Особливості обліку основних зовнішньоторговельних операцій українських резидентів з іноземними партнерами.	<i>Проблемна лекція</i> «Особливості та порядок відображення в обліку експортно-імпорتنих операцій на підприємствах – суб'єктах ЗЕД». <i>Семинар-дискусія</i> «Особливості здійснення операцій в сфері ЗЕД через посередників».
Тема 5. Відображення в бухгалтерському обліку купівлі та продажу валюти на МВРУ.	<i>Міні-лекція</i> «Нормативні обмеження щодо придбання та реалізації валюти підприємствами України». <i>Семинар-дискусія</i> «Порядок переоцінки іноземної валюти на підприємстві та визначення балансової вартості валюти».

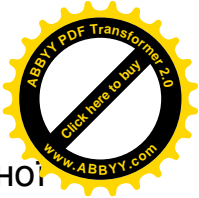
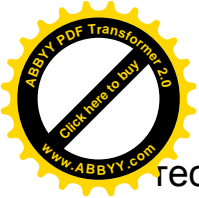
1	2
Тема 6. Особливості проведення та організація обліку операцій підприємства з готівкою в іноземній валюті.	<i>Міні-лекція</i> «Порядок, напрямки та обмеження щодо видачі, використання та повернення готівки в іноземній валюті».
Тема 7. Особливості обліку кредитів та депозитів в іноземній валюті.	<i>Міні-лекція</i> «Документальне оформлення кредитних та депозитних операцій в іноземній валюті»
Тема 8. Особливості податкового обліку операцій в іноземній валюті.	<i>Проблемна лекція</i> «Особливості та відмінності у складанні Декларації з ПДВ експортерами та імпортерами товарів». <i>Семінар-дискусія</i> «Порядок складання Декларації про валютні цінності підприємства».
Тема 9. Особливості складання фінансової та податкової звітності підприємствами суб'єктами ЗЕД.	<i>Міні-лекція</i> «Порядок розрахунку ПДВ при здійсненні експортно-імпортних операцій. Особливості обліку «імпортного» ПДВ».

При вивченні дисципліни застосовуються лекції з використанням матеріалів банку візуального супроводження навчального процесу – демонстрацією діючих форм первинних документів і звітності; рішенням задач; складанням кореспонденцій рахунків; заповненням документів і форм звітності.

Також в процесі навчання використовується метод аналізу конкретних ситуацій, або кейс-метод, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

11. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

Загальна модульна оцінка складається з поточних оцінок, отриманих під час практичних та семінарських занять, оцінок за поточне

тестування, оцінки виконаного ІНДЗ та оцінки за виконання модульної контрольної роботи.

Для перевірки поточних знань студентів використовується система тестування. Контрольні тести складаються згідно з програмою курсу. Контрольні тести та завдання видаються окремо у зв'язку з частими змінами законодавчої і нормативної бази. Індивідуальне навчально-дослідне завдання оцінюється з урахуванням самостійності виконання, логічності та послідовності викладення матеріалу, якості опрацювання літературних джерел, статистичного матеріалу, повноти розкриття досліджуваної проблеми, обґрунтування висновків і пропозицій, дотримання вимог щодо оформлення. Поточний модульний контроль передбачає виявлення рівня оволодіння студентом лекційного матеріалу та вміння використовувати його для вирішення конкретних практичних ситуацій. Завдання до поточного модульного контролю має таку форму.

Поточний модульний контроль № 1 (лекційна частина)

ВАРІАНТ № 1

1. Які Вам відомі нормативні обмеження у роботі підприємства з іноземною валютою? У чому призначення Класифікатора іноземних валют?

2. Тести

1. Який максимальний термін для погашення заборгованості іноземним партнером при реалізації товарів на експорт:

- а) 30 днів з моменту перетинання товаром митного кордону;
- б) 30 днів з моменту переходу права власності;
- в) 90 днів з моменту перетинання товаром митного кордону;
- г) 90 днів з моменту переходу права власності.

2. Якщо іноземна валюта отримана в поточному періоді як виручка від реалізації товарів, робіт, послуг, то її балансова вартість визначається для цілей оподаткування:

- а) за курсом НБУ на дату одержання платежу;
- б) за курсом МВРУ на дату одержання платежу;
- в) за курсом МВРУ на дату відвантаження;
- г) за курсом НБУ на дату одержання доходу.

Поточний модульний контроль № 1 (практична частина)

ВАРІАНТ № 1

ТОВ «ЄГЕР» 10 вересня уклало контракт на придбання товарів на загальну суму 10 000 дол. на умовах DAF. 1.10 перераховано 10 000 дол. постачальнику, 3.11 товари поставлені на митний кордон, подана ВМД, 10.11 товари оприбутковані на підприємстві. Потрібно відобразити операції підприємства в бухгалтерському обліку та визначити балансову вартість імпортованих товарів, якщо курс НБУ становив: 1.10 – 5,12 грн./дол.; 2.11 – 5,04 грн./дол.; 3.11 – 5,05 грн./дол.; 10.11 – 5,15 грн./дол.

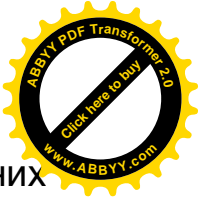
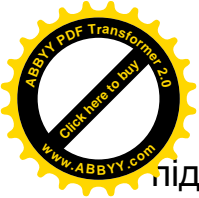
Для оцінки рівня відповідей студентів використовуються такі критерії:

Оцінка **12 балів** ставиться за правильні відповіді на 100 % тестів. Характеризує глибоке та системне засвоєння програмного матеріалу, чітке володіння понятійним апаратом, методами бухгалтерського обліку, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій, відповідь на теоретичне питання має бути вірною та повною, оформлення відповіді логічним та послідовним.

Оцінка **11 балів** ставиться за відповіді на 95-99% тестів. Характеризує міцне засвоєння теоретичного матеріалу, засвоєння рекомендованої літератури, вільне володіння понятійним апаратом, методиками та інструментами бухгалтерського обліку, вміння використовувати їх для виконання практичних завдань, відповідь на теоретичне питання має бути вірною та повною.

Оцінка **10 балів** ставиться за відповіді на 90-94% тестів. Характеризує повне засвоєння програмного матеріалу та рекомендованої літератури, володіння понятійним апаратом, інструментами бухгалтерського обліку, вміння використовувати їх для виконання практичних завдань, відповідь на теоретичне питання має бути вірною та повною, припускаються незначні випадкові погрішності, які не надають суттєвого впливу на повноту та змістовність відповіді.

Оцінка **9 балів** ставиться за відповіді на 85-89% тестів. Характеризує повне засвоєння програмного матеріалу та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач, виконання всіх вимог з вірно визначеним методичним

підходом до вирішення задачі при наявності незначних арифметичних помилок.

Оцінка **8 балів** ставиться за відповіді на 80-84% тестів. Характеризує засвоєння програмного матеріалу згідно з матеріалом дисципліни та вміння орієнтуватися в ньому, застосування знань для розв'язання практичних задач з незначними погрішностями, не зовсім повні висновки за одержаними результатами вирішення задачі, або припущені неточності у розрахунках певних показників.

Оцінка **7 балів** ставиться за відповіді на 75-79% тестів. Характеризує несистемне засвоєння та часткове висвітлення змісту теоретичних питань та недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач, що виконуються в цілому правильно, але з необґрунтовано обраним методичним підходом з допущенням помилок.

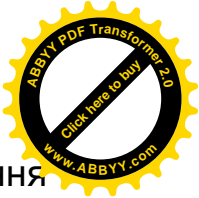
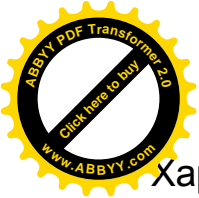
Оцінка **6 балів** ставиться за відповіді на 70-74% тестів. Характеризує неповне висвітлення змісту теоретичних питань, допущення суттєвих погрішностей при застосовуванні теоретичних знань для розв'язання практичних задач, завдання в основному виконане, але студент при відповіді продемонстрував недостатнє розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

Оцінка **5 балів** ставиться за відповіді на 65-69% тестів. Характеризує слабе та неповне засвоєння теоретичного матеріалу, допущення суттєвих погрішностей, які впливають на кінцевий результат розрахунків, відповіді студента демонструють розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

Оцінка **4 бали** ставиться за відповіді на 60-64% тестів. Характеризує часткове висвітлення змісту теоретичних питань та часткове вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач, завдання виконане частково без достатнього розуміння, студент припускається значної кількості помилок.

Оцінка **3 бали** ставиться за відповіді на 55-59% тестів. Характеризує не опанування значної частини програмного матеріалу, неповне розкриття теоретичного питання, велику кількість грубих помилок при виконанні практичних завдань,

Оцінка **2 бали** ставиться за відповіді на 50-54% тестів.

Характеризує не оволодіння програмним матеріалом, невміння виконувати практичні завдання, розв'язувати задачі.

Оцінка **1 бал** ставиться за відповіді на менш ніж 50% тестів. Характеризує невиконання завдання загалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Облік операцій в іноземній валюті» конвертується у відповідності з «Методикою переведення показників успішності знань студентів університету в систему оцінювання за шкалою ECTS», в підсумкову оцінку за шкалою ECTS (табл. 5).

Таблиця 5

Шкала переведення показників успішності знань студентів ХНЕУ в систему оцінювання за шкалою ECTS

Відсоток студентів, які зазвичай успішно досягають відповідної оцінки	Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка за бальною шкалою, що використовується в ХНЕУ	Оцінка за національною шкалою
10	відмінне виконання	A	12-11	«відмінно»
25	вище середнього рівня	B	10	
30	взагалі робота правильна, але з певною кількістю помилок	C	9-7	«добре»
25	непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	6	«задовільно»
10	виконання задовольняє мінімальним критеріям	E	5-4	
-	потрібне повторне перескладання	FX	3	«незадовільно»
-	повторне вивчення дисципліни	F	2-1	

12. Рекомендована література

12.1 Основна

1. Закон України про «Бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996 // ЛІГАБізнесІнформ.

2. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» в редакції від 22.05.1997 р. № 283/97-ВР, зі змінами та доповненнями // ЛІГАБізнесІнформ.

3. Закон України «Про податок на додану вартість» від 03.04.1997 р. № 168/97-ВР, зі змінами та доповненнями // ЛІГАБізнесІнформ.

4. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни «Облік операцій в іноземній валюті» для студентів спец. 6.050100 «Облік і аудит» усіх форм навчання // С. В. Лабунська, О. В. Прокопішина, І. О. Басова – Харків: Вид. ХНЕУ, 2007. – 40 с.

5. Стандарти бухгалтерського обліку в Україні // Все про бухгалтерський облік. – 2007. – № 18. – С. 3 – 110.

6. Учет и техника проведения внешнеэкономических операций: Учебное пособие / В. Е. Ермаченко, С. В. Лабунская, О. Г. Маляревская, Ю. Д. Маляревский – Харьков: Издательский Дом «ИНЖЕК», 2004. – 468 с.

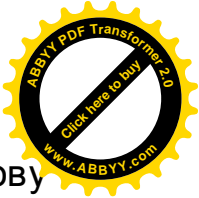
12.2 Додаткова

7. Белова Н. Как отразить в учете продажу иностранной валюты // Налоги и бухгалтерский учет. – 2006. – № 86. – С. 18 – 20.

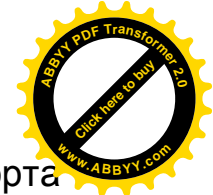
8. Белова Н. Покупка иностранной валюты: отражение в учете // Налоги и бухгалтерский учет. – 2006. – № 86. – С. 14 – 18.

9. Гордиенко Л. «Свеженькое» о ведении кассовых операций в национальной валюте в Украине // Главбух. – 2005. – № 8. – С. 31 – 33.

10. Гордиенко Л. Новое в инструкции о перемещении валюты через таможенную границу Украины // Главбух. – 2005. – № 53. – С. 12 – 16.

11. Громов В. Экспорт: визначаємо валовий дохід і балансову вартість інвалюти // Все про бухгалтерський облік. – 2006. – № 82. – С. 16–22.
12. Ермакова Н. Покупаем и продаем валюту: правила учёта // Все о бухгалтерском учёте. – 2006. – № 79. – С. 24 – 30.
13. Кавторєва Я., Михайленко О., Бойцова М. Валютні операції: прорядок здійснення та облік. / Я. Кавторєва, О. Михайленко, М. Бойцова – Харків: Фактор, 2006. – 168 с.
14. Киян И. Списание ВЭД-задолженности: особенности учета // Баланс. – 2006. – № 28. – С. 51 – 55.
15. Киян И. Стоимость импортных товаров в учете // Баланс. – 2006. – № 21. – С. 43 – 47.
16. Ковальов Д. Процентна позика, кредит від нерезидента: особливості оформлення, податковий і бухгалтерський облік // Все про бухгалтерський облік. – 2007. – № 13. – С. 11–15.
17. Кравець В. Зміни до порядку відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах // Вісник податкової служби України. – 2005. № 21. – С. 56 – 58.
18. Кузнєцов Г. Як оплатити ремонт автомобіля в закордонному відрядженні // Все про бухгалтерський облік. – 2007. – № 12. – С. 65 – 68.
19. Кулакова М. Кредиты и депозиты в валюте: учитываем правильно // Все о бухгалтерском учёте. – 2006. – № 84. – С. 11 – 18.
20. Кучерак Д. Импорт услуг и бюджетное возмещение // Дебет-кредит. – 2006. – № 39. – С. 25 – 27.
21. Макарец В. Бухгалтерский и налоговый учет курсовых разниц // Все о налогах. – 2006. – № 7. – С. 25 – 30.
22. Макарец В. Балансовая стоимость валюты в налоговом законодательстве // Главбух. – 2006. – № 16. – С. 16–19.
23. Макарец В. Учет операций купли-продажи валюты // Главбух. – 2006. – № 11. – С. 26 – 29.
24. Мусиенко В. Налоговый учет расчетов в валюте // Бизнес-консультант. – 2005. – № 3. – С. 30 – 34.
25. Орлова О. Загранкомандировки: валюта аванса и валюта отчета не совпадают // Баланс. – 2005. – № 36. – С. 31 – 34.

26. Переверзева Е. Особенности налогового учета импорта товаров // Все о налогах. – 2006. – № 5. – С. 60 – 65.

27. Трусов О. Довідник ЗЕДівця. / О. Трусов, Ю. Рудяк – Харків: Фактор, 2006. – 704 с.

12.3 Ресурси мережі Internet

28. www.buhgalteria.com.ua/index_a.html

29. www.balance.dp.ua/index.php

30. www.factor.ua

31. www.visnuk.com.ua

32. www.business – rada.kmu.org.ua

33. www.liga.net

34. www.rada.gov.ua

35. basa.tav.kharkov.ua

Зміст

Вступ	3
1. Кваліфікаційні вимоги до студентів з дисципліни «Облік операцій в іноземній валюті»	5
2. Тематичний план навчальної дисципліни	8
3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами	9
4. Плани лекцій	14
5. Плани практичних занять	16
6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання	19
7. Самостійна робота студентів	20
8. Контрольні запитання для самодіагностики	23
9. Індивідуально-консультативна робота	26
10. Методики активізації процесу навчання	28
11. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	33
12. Рекомендована література	33
12.1. Основна	33
12.2 Додаткова	33
12.3 Ресурси мережі Internet	35